

Bulharsko? Přemýšlejte o něm

Martin Vacek

ředitel pobočky PETERKA & PARTNERS
v Sofii

Pár ekonomických dat za 2. čtvrtletí roku 2008

- ❖ Růst HDP ve výši 7,1 %
- ❖ Růst domácí poptávky ve výši 13,1 %
- ❖ Růst investic ve výši 32,4 %, což činí 43,4 % HDP

Příznivé podnikatelské prostředí

- ❖ 10 % rovná sazba daně z příjmu právnických a fyzických osob
- ❖ Vláda hodlá vstoupit jako příspěvateľ k platbám sociálního zabezpečení, což vede ke snížení nákladů na pracovní sílu – dosud 60 % : 40 %
- ❖ Navzdory vysoké inflaci (11 % ročně) stále velmi levná energie – průmyslové ceny z června 2008:
  - 0,08 EUR /kWh elektrické energie;
  - 0,028 EUR /kWh plynu;
  - 1,16 EUR /l benzínu.

Nejnižší ceny v EU v BG a baltských zemích.

- ❖ Nízké náklady na pracovní sílu – průměrný hrubý plat okolo 300 EUR

Podpora investic

- ❖ Systém podpory na základě zákona o podpoře investic
  - Definice podporovaných investic
  - 2 třídy investic – obecné limity: třída A (> 35 mln. EUR); třída B (> 20 mln. EUR)
  - Přednostní administrativní služby, možná podpora pro infrastrukturu, školení a možný přednostní nákup nemovitostí

- ❖ Daňové úlevy – například snížení zdanitelného základu v případě zaměstnávání osob za určitých podmínek

Problémy

- ❖ Korupce v administrativě a justici – zásadní problém pro společnosti, občany a instituce EU
- ❖ Infrastruktura – nutná modernizace; probíhají nebo startují velké projekty v oblasti silniční sítě, energetiky, přístavů a železniční infrastruktury
- ❖ Fondy EU
  - Komise pozastavila čerpání 800 mln. EUR
  - Nízká schopnost administrativy a podnikatelského sektoru čerpat peníze činností

Problémy (2)

- ❖ Vysoké úrokové sazby
  - Základní úroková sazba v posledních letech stále stoupá: 5,38 % v říjnu 2008, 5,72 % od 1.11.2008
  - Průměrná sazba v případě úvěrů podnikům překračuje 11 % (srpen 2008)
  - Široké rozpětí mezi úroky z úvěrů a vkladů – 5 - 6 % trojnásobek průměru v EU

- ❖ Vysoká zadluženost podniků – odhad okolo 50 miliard EUR v roce 2008

Co globální krize?

Již se projevuje:

- ❖ Úroky z bankovních úvěrů během posledního měsíce stouply o 0,5 - 2%
- ❖ Propad na burze
  - SOFIX o 50 % během tří měsíců (srpen - říjen)
  - BG 40 o 41 % za stejné období
- ❖ Vládní předpoklad růstu HDP pro rok 2009 činí 4,7% - příliš optimistické?
- ❖ Vysoká závislost na přímých zahraničních investicích

Stále je prostor pro optimismus

❖ Zdravé veřejné finance

- Finanční rezerva ve výši téměř 6 miliard EUR v srpnu 2008
- Rozpočtový přebytek ve výši téměř 2 miliard EUR – může dosáhnout 8% HDP na konci roku

❖ Měna vázána na Euro – omezení kursového rizika

❖ Stabilní bankovní systém

- Přísná pravidla týkající se rezerv – 12 % depozitního základu
- Centrální banka již usnadnila situaci, aby nedošlo ke stagnaci v oblasti poskytování úvěrů

Právní prostředí – základní rysy

- ❖ Kontinentální právní systém
- ❖ Členství v EU
  - Přímé uplatnění pravidel EU
  - Modernizace národního práva
- ❖ Dynamický rozvoj legislativy

BG – součást vnitřního trhu

- ❖ Základní svobody
- ❖ 2 důležitá přechodná opatření ve Smlouvě o přistoupení – omezení volného pohybu kapitálu a volného pohybu pracovníků
- ❖ Žádná omezení vstupu občanů členských států EU na bulharský trh práce
- ❖ BG s 0 % deficitem transpozice pravidel vnitřního trhu

Možné formy podnikání

- ❖ Obchodní společnosti
  - Zahraniční účast bez omezení
  - Zápis do obchodního rejstříku, který od roku 2008 vede Registrační agentura – může to chvíli trvat
  - Registrace pro účel daní a statistiky – ex officio
  - Žádný obecný systém živnostenských listů (obchodních licencí)
- ❖ Ostatní formy: pobočka, obchodní zastoupení, družstvo, samostatný živnostník

Nabývání nemovitostí

- ❖ Státní, obecní a soukromé
- ❖ Omezení pro pořízení pozemků ze strany zahraničních osob: přechodné opatření pro osoby pocházející z EU
- ❖ U transakcí se běžně vyžaduje notářský zápis
- ❖ Převod/zřízení vlastnických práv – zapsáno do registru nemovitostí – probíhá reforma

Pracovněprávní předpisy

- ❖ Pracovní smlouvy na dobu určitou/neurčitou
- ❖ Registrace u Národního finančního úřadu – krátké lhůty
- ❖ Zkušební období
- ❖ Pracovní doba a svátky
- ❖ Zdraví a bezpečnost – registrace na Inspektorátu práce
- ❖ Ukončení ze strany zaměstnavatele – předchozí výpověď/bez výpovědi/odstupné

Daň z příjmu

- ❖ Daň právnických osob
  - Residenti/nerezidenti ze zisku dosaženého prostřednictvím hospodářského podniku
  - Zdanitelný základ
  - Odpisy
  - Zálohy
  - Převedení daňových ztrát do dalších období
- ❖ Daň vybíraná srážkou u zdroje
- ❖ Zdanění výdajů

Ostatní daně

- ❖ Daň z přidané hodnoty
  - Transakce
  - Registrace
  - Sazby
  - Vrácení přeplatku
- ❖ Místní daně
  - Daň z nemovitostí
  - Daň z nákladních vozidel
  - Darovací daň

Soudní spory

- ❖ Soudní spory před soudem = několik let
- ❖ Reforma řízení v občanských a obchodních věcech
- ❖ Rozhodčí řízení - výjimky
- ❖ Zavedení funkce soudního úředníka pro soukromé účely – snížení času na vymáhání

DĚKUJI ZA VAŠI POZORNOST!

Martin Vacek

E-mail: vacek@peterkapartners.bg